

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2005-3226

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Kahma, Nina			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Tiede- ja teknologiapolitiikka Suomessa : Valtion tiedeneuvoston ja tiede- ja teknologianeuvoston katsauksissa käyty keskustelu vuosina 1973-2003			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipoliitiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2005-03-04	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 96 s. + lähteet
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Teknologian kehitystä on tavallisesti pidetty merkittävänä yhteiskunnan kehitykseen vaikuttavana tekijänä. Tiede- ja teknologiapolitiikalla tarkoitetaan tieteen ja teknologian ohjailuun tähtääviä julkisen vallan suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseja. Yleensä puhutaan tiede- ja teknologiapolitiikasta, mutta myös teknologiapolitiikan ja innovaatiopolitiikan käsitteitä käytetään.</p> <p>Tämän tutkielman aiheena on tiede- ja teknologiapoliittisissa katsauksissa käyty keskustelu.</p> <p>Empiirisenä aineistona ovat valtion tiedeneuvoston katsaukset vuosina 1973-1984 sekä valtion tiede- ja teknologianeuvoston katsaukset vuosina 1987-2003. Tutkielman tarkoituksena on analysoida tiede- ja teknologiapoliittisissa ohjelmissa esiintyviä diskursiivisia muodostelmia ja niiden muutosta Michel Foucault"n tiedon arkeologian ja sitä koskevien kirjoitusten valossa. Diskursiivisella muodostelmalla tarkoitetaan tekstien taustalta löytyviä sääntöjä, joiden kautta määrittyy, millaisia päämääriä teksteissä voi esiintyä, millaisia käsitteitä voidaan käyttää, millaisina puhujat esitetään ja millaisia strategioita päämäärien saavuttamiseksi esitetään.</p> <p>Aineistoa tarkastellaan kahdella tasolla: ensinnäkin pyritään selvittämään katsausten sisältöä ja teemoja. Erityisesti huomiota kiinnitetään siihen, mitä katsauksissa kerrotaan politiikasta ja sen muutoksesta sekä teknologiasta politiikan kohteena. Toiseksi tekstejä analysoidaan diskursiivisen muodostelman mallin avulla.</p> <p>Analyysin tuloksena aineistosta löydetään yksi diskursiivinen muodostelma ja yksi sumea diskursiivinen elementti. 1970-luvulta aina 1990-luvun puoliväliin asti teksteissä esiintyy teknistieteellinen diskursiivinen muodostelma, joka perustuu oletukselle, että tieteen avulla voidaan hallita teknologiaa, ja määrätietoisen, valtiojohtoisen politiikan avulla voidaan saada aikaan teknologian ja yhteiskunnan kehittymistä.</p> <p>Teknistieteellinen diskursiivinen muodostelma muuttuu perusteellisesti 1990-luvun puolivälin jälkeen, jolloin katsauksissa korostuvat sosiaaliset elementit, kuten yksilöiden ja yritysten tieto ja osaaminen kansallisen menestyksen ehtona. Muutos tulkitaan diskursiivisen muodostelman hämärtymisenä ja muodostelman rajan siirtymisenä yhteiskuntapolitiikan suuntaan.</p> <p>Aineiston analyysin perusteella voidaan todeta, että diskursiiviset muodostelmat ovat hitaasti muuttuvia rakennelmia. Voidaan myös todeta, että diskursiivisen muodostelman sisällä hitaimmin muuttuvat toiminnan päämäärät ja niiden saavuttamiseksi esitetyt strategiat ja nopeimmin teksteissä käytetyt käsitteet ja puhujankuvat.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords tiedepoliitiikka - teknologiapolitiikka tiedeneuvosto - tiede- ja teknologianeuvosto Suomi - 1970-2000-luku viranomaisasiakirjat Michel Foucault - tiedon arkeologia			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			